

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił K. P. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawca udokumentował ogólny staż pracy w wymiarze 26 lat, 8 miesiące i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż w szczególnych warunkach wynoszący 10 lat, 2 miesiące oraz 4 dni.

(decyzja – k. 36 plik II akt ZUS)

Wnioskodawca uznał w/w decyzję za krzywdzącą i w dniu 19 lipca 2016 r. jego pełnomocnik złożył odwołanie, wnosząc jednocześnie o zmianę przedmiotowej decyzji i dopuszczenie dowodu z przesłuchania odwołującego się na okoliczność potwierdzenia spełnienia przez niego wszystkich przesłanek, dopuszczenie dowodu z zeznań świadków, zasądzenie od ZUS na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, a także o zobowiązanie organu rentowego do przedłożenia do akt sprawy wszelkich zebranych dokumentów.

(odwołanie – k. 2 - 9)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podając te same argumenty, co w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 12)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. P. urodził się dnia (...).

(bezsporne)

W dniu 5 maja 2016 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

(wniosek – k. 1 – 4 plik II akt ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 17 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił K. P. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawca udokumentował ogólny staż pracy w wymiarze 26 lat, 8 miesiące i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż w szczególnych warunkach wynoszący 10 lat, 2 miesiące oraz 4 dni.

(decyzja – k. 36 plik II akt ZUS)

Obecnie wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(bezsporne)

K. P. w (...) SA był zatrudniony w okresie od 1 września 1971 roku do 31 lipca 1984 roku.

(świadczenie pracy k 13 akt ZUS; akta osobowe k 45)

Początkowo pracował jako uczeń, a następnie od 26 czerwca 1973 roku został zatrudniony na stanowisku tkacza, produkował tkaniny na krosnach w pełnym wymiarze czasu pracy. Po powrocie z wojska, od dnia 14 listopada 1977 r. wnioskodawca pracował na stanowisku nastawiacza krosien. Naprawiał maszyny, dbał o jakość tkanin, kontrolował pracowników, wykonywał to w pełnym wymiarze czasu pracy. Na tym też stanowisku pozostał do końca swojego zatrudnienia w ww. zakładach.

(zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 16 lutego 2017 r. 00:05:23 – 00:19:31 – k. 36; akta osobowe k 45)

Wnioskodawca od dnia 29 października 1975 r. do dnia 17 października 1977 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Dnia 14 listopada 1977 r. stawił się do pracy.

(kserokopia książeczki wojskowej – k. 9 – 11 plik II akt ZUS, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 16 lutego 2017 r. 00:05:23 – 00:19:31 – k. 36)

Zakład pracy wystawił K. P. świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazał, że był on zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) SA i wykonywał stale pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w okresach od dnia 26 czerwca 1973 r. do dnia 28 października 1975 r., od dnia 14 listopada 1977 r. do dnia 31 lipca 1984 r. oraz od dnia 24 sierpnia 1992 r. do dnia 6 października 1993 r. na stanowiskach tkacz, nastawiacz krosien, mistrz tkacki oraz ślusarz.

(świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach – k. 20 plik II akt ZUS)

Organ rentowy uwzględnił skarżącemu do pracy w warunkach szczególnych okresy wskazane w wymienionym świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych

(bezsporne)

W okresie od dnia 3 sierpnia 1984 r. do dnia 27 stycznia 1986 r. K. P. był zatrudniony i pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) jako tkacz chałupnik, a od dnia 27 stycznia 1986 r. do dnia 14 lutego 1990 r. jako mistrz tkacki.

(świadectwo pracy – akta osobowe w kopercie k. 62)

K. P. w (...) P. zatrudniony był początkowo jako tkacz, następnie jako mistrz tkacki. Pracował na hali, na krosnach, naprawiał maszyny. Mistrzowie tkaczy, organizowali pracę tkaczy, których mieli pod sobą, mieli swoje kantorki, nie było tam żadnego biurka, mogli tam przechowywać sprzęt do pracy, zjeść śniadanie, wnioskodawca nie spędzał w nim czasu – cały czas pracował na hali, nie miał czasu na siedzenie w kantorku. Mistrzowie mieli wręcz obowiązek stałej pracy na hali. Na hali było około 60 maszyn, warunki pracy były uciążliwe – było dużo kurzu i hałasu. Miał pod sobą 4 tkaczy. Przyjętym zwyczajem było, że osoby które przychodziły do pracy z własnymi maszynami miały wpisane w umowie stanowisko tkacza chałupnika, pomimo rzeczywistej pracy w charakterze tkacza na hali.

(zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 16 lutego 2017 r. 00:05:23 – 00:19:31, zeznania świadka J. M. protokół z rozprawy z dnia 16 lutego 2017 r. 00:29:16 – 00:36:48 – k. 37, zeznania świadka A. M. protokół z rozprawy z dnia 16 lutego 2017 r. 00:36:48 – 00:44:28 – k. 37, zeznania świadka P. W. protokół z rozprawy z dnia 16 lutego 2017 r. 00:44:28 – 00:51:20 – k. 37-38)

Wnioskodawca udokumentował ogólny staż pracy w wymiarze 26 lat, 8 miesiące i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż w szczególnych warunkach wynoszący 10 lat, 2 miesiące oraz 4 dni.

(wyliczenia ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów, jak i osobowych źródeł dowodowych to jest zeznań świadków oraz samego wnioskodawcy. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę. Zeznania świadków – osób niezainteresowanych rozstrzygnięciem sprawy na korzyść którejkolwiek ze stron, a jednocześnie pracowników tego samego zakładu w tym samym czasie co wnioskodawca, nie budzą wątpliwości przy ocenie ich wiarygodności, nie są wzajemnie ze sobą ani z treścią załączonych do akt sprawy dokumentów sprzeczne, wzajemnie ze sobą korespondują. W ocenie Sądu zeznania świadków, wnioskodawcy oraz dokumentacja osobowa potwierdzają jednoznacznie, że ubezpieczony K. P. pracował w ww. okresach w (...) SA oraz w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 w/w ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do wieku oraz lat okresów składkowych i nieskładkowych. Skarżący nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Stosownie do § 2 ust. 1 okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W myśl § 2 ust. 2 okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Oczywiście brak odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach jest uchybieniem formalnym, ale Sąd bada rzeczywisty stan sprawy. Nadto należy zauważyć, iż wnioskodawca będąc zatrudnionym w w/w przedsiębiorstwie do 1980 roku nie miał możliwości, wystąpienia do Sądu Pracy z pozwem o sprostowanie świadectwa pracy. W tym bowiem okresie świadectwo pracy nie zawierało punktu o pracy w warunkach szczególnych i w związku z tym Sąd nie rozpoznawał takich spraw. Przepis dotyczący konieczności wskazywania w świadectwie pracy okresów pracy w szczególnych warunkach wszedł w życie dopiero od dnia 2 czerwca 1996 roku. Również powództwo wytoczone w późniejszym terminie nie spowodowałoby dokonania takiego ustalenia, gdyż stosownie do treści

art. 189 kpc wnioskodawca musiałby wykazać interes prawny w dochodzonym ustaleniu, a orzecznictwo stoi na ugruntowanym stanowisku, że całokształt postępowania dotyczącego ustalenia prawa do świadczeń emerytalno-rentowych z tytułu ubezpieczenia społecznego należy do właściwości organów rentowych. (podobnie uzasadnienie uchwały SN z dnia 17.06.1987 r. III PZP 19/87 OSNC 1988/10/132).

De facto wnioskodawca tylko w niniejszym postępowaniu mógł wykazać, iż faktycznie jego praca była pracą w szczególnych warunkach.

Poza tym regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód dokumentów, z zeznań świadków i wnioskodawcy.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż w spornych okresach K. P. pracował w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, co wykazano dowodami w postaci dokumentów oraz zeznań świadków i wnioskodawcy.

Pracę tkacza zaliczyć należy do prac w warunkach szczególnych. Pomocnicze znaczenie w tym zakresie stanowi wykaz zawarty w załączniku do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Stanowisko to wymienione zostało w Wykazie A, Dziale VII, poz. 4, pkt 7 – tkacz.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymienione w poz. 4 działu VII prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych, są pracami w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pełnione przez wnioskodawcę stanowisko mistrza tkackiego należy identyfikować z wykonywaniem kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (Wykaz A, Dział XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że organ rentowy z okresu zatrudnienia skarżącego w (...) "P." nie uwzględnił jedynie okresu odbywania przez niego zasadniczej służby wojskowej od 29 października 1975 roku do 13 listopada 1977 roku. Jednocześnie ZUS nie kwestionował, że K. P. odbywał służbę wojskową w czasie zatrudnienia w (...), gdzie zarówno okres przed odbywaniem tej służby, jak i po jej zakończeniu, został uwzględnionych przez organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego, że okres zasadniczej służby wojskowej, odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2006 r., sygn. akt III UK 5/06, OSNP 2007/7 – 8/ M.P.Pr. (...)).

Sąd Najwyższy słusznie wskazał, że przerwę w wykonywaniu zatrudnienia w ramach stosunku pracy wywołaną odbywaniem zasadniczej służby wojskowej uznaje się za zawieszenie realizacji nadal trwającego stosunku pracy z tego względu, że w okresie odbywania tej służby nie są wykonywane zobowiązania stron stosunku pracy, ponieważ

pracownik doznaje przeszkód w świadczeniu pracy z powodu odbywania zasadniczej służby wojskowej, co prowadzi do zawieszenia świadczeń pracodawcy, które na ogół są ekwiwalentami za pracę wykonaną.

Równocześnie trzeba podkreślić, że jak zauważył Sąd Najwyższy powołanym wyroku, obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona ojczyzny, a zakres obowiązku służby wojskowej określa ustawa (art. 85 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Ponadto konstytucyjna zasada demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2), zasada równości wobec prawa i zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji), wymuszają na gruncie Konstytucji, będącej najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 Konstytucji RP), ustanawianie takich regulacji ustawowych lub dokonywanie wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które wykluczają jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. W konsekwencji na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne są zawsze okresami składkowymi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach

i rentach), bez potrzeby wypełnienia jakichkolwiek dalszych warunków, a w szczególności bez względu na to, czy okresy odbytej służby były poprzedzone stosunkiem pracy lub innym stosunkiem prawnym kreującym tytuł obowiązkowego ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że okres czynnej służby wojskowej jest składkowym okresem ubezpieczenia dla każdego ubezpieczonego, który odbył taką służbę.

Zgodnie z art. 124 ust. 1 nieobowiązującej już ustawy z dnia 30 stycznia 1959 roku o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. z 1963 r. Nr 20, poz. 108), zakład pracy, który zatrudnił pracownika w chwili powołania do czynnej służby wojskowej, obowiązany był go zatrudnić na poprzednio zajmowanym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz nie niżej opłacanym, jeżeli pracownik najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej zgłosił swój powrót do pracy. Dopiero niezachowanie tego terminu powodowało rozwiązanie stosunku pracy z mocy prawa, chyba że nastąpiło z przyczyn od pracownika niezależnych (ust. 2).

Zgodnie z wyraźnym brzmieniem art. 125 tej ustawy, pracownikowi, który zgłosił się do pracy w terminie określonym w art. 124 ust. 1 zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy albo od ciągłości pracy w danym zawodzie lub służbie, bądź w szczególnych warunkach, od których zależy nabycie tych uprawnień.

W oparciu o powyższe należy stwierdzić, że okres odbytej czynnej (zasadniczej) służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach pracy, który po zakończeniu tej służby zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo jak wykonywanie takiej pracy. Skoro zaś okres ten podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy

w szczególnych warunkach, to uwzględnia się go także do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 124 i 125 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 roku o powszechnym obowiązku wojskowym, w zw. z art. 32 ustawy

o emeryturach i rentach). Jak wskazał Sąd Najwyższy taką wykładnię językową zdecydowanie wzmacniają powołane dyrektywy (zasady) konstytucyjne, uzasadniające i usprawiedliwiające traktowanie okresu zasadniczej służby wojskowej przypadającego

w okresie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia jako składkowego okresu pracy w szczególnych warunkach dla celów emerytalnych.

Ponadto, za przyjętą wykładnią przemawiają także regulacje szczególne dotyczące przesłanek nabycia prawa do szczególnych rodzajów emerytur: górniczej (art. 34, 35 i 38 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) lub emerytury kolejowej (art. 40, 41 i 45 tej ustawy) przez pracowników urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku, zważywszy że powołane unormowanie *expressis verbis* okresy służby wojskowej uznają za okresy zaliczane do okresów rodzajów zatrudnienia wykonywanego w szczególnych warunkach (pracy górniczej lub zatrudnienia na kolei), wymaganych do nabycia emerytury w niższym od powszechnego wieku emerytalnym.

Wnioskodawca odbywał służbę wojskową w okresie obowiązywania ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1967 roku, nr 44, poz. 220).

Zgodnie z art. 108 ust. 1 powołanej ustawy okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zaliczał się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby albo w tej samej gałęzi pracy.

Przepis art. 106 ust. 1 tej ustawy wskazywał, na obowiązek pracodawcy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej służby wojskowej, do zatrudnienia go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia.

W świetle powyższego nie ma w ocenie Sądu wątpliwości, że okres odbytej zasadniczej służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach, który po zakończeniu służby zgłosił w ustawowym terminie swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo, jak wykonywanie takiej pracy. Skoro zatem okres ten podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w szczególnych warunkach, to uwzględnia się go także do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Stanowisko takie znalazło potwierdzenie również w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 roku w sprawie II UZP 6/13, zgodnie z którą czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 roku) zalicza się na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Biul. SN 2013/10/24, M.P.Pr. (...) -101, zob. też. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 roku, II UK 217/13, LEX nr 1408683)/

Podkreślić należy, że w ocenie Sądu nie ma znaczenia okoliczność, że Sąd Najwyższy w powołanej uchwale odnosił się do stanu prawnego obowiązującego do dnia 31 grudnia 1974 roku, tj. do dnia wejścia w życie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ponieważ regulacje mające znaczenie dla oceny zasadności zaliczania okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia, w zakresie związanych z nim uprawnień, uległy zmianie dopiero od chwili wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z 4 maja 1979 roku w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U nr 13, poz. 86 ze zm.) tj. od dnia 1 stycznia 1980 roku.

Jak słusznie wskazuje Sąd Najwyższy w ww. uchwale nie można mieć wątpliwości, że zarówno ustawa z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym i ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej regulowały zasadniczą służbę wojskową, a jej przepisy gwarancyjne (odpowiednio art. 125 tej pierwszej oraz art. 108 ust. 1 tej drugiej) miały znaczenie dla uprawnień pracowniczych, zaliczając okres służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy albo od ciągłości pracy w danym zawodzie lub służbie bądź w szczególnych warunkach, od których zależy nabycie tych uprawnień (art. 125 ustawy z 1959 r.) oraz w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby (art. 108 ustawy z 1967 r.), niemniej jednak nie może budzić wątpliwości, że znajdują one zastosowanie także w zakresie kwalifikowania takiej służby do okresów ubezpieczenia społecznego.

Wnioskodawca został powołany do zasadniczej służby wojskowej w czasie trwania zatrudnienia w (...) SA. Wnioskodawca od dnia 29 października 1975 r. do dnia 17 października 1977 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Dnia 14 listopada 1977 r. stawił się do pracy. Zachowany został zatem wymagany 30 - dniowy termin zgłoszenia powrotu do pracy po odbyciu służby wojskowej.

Tym samym należy zaliczyć skarżącemu do pracy w warunkach szczególnych cały okres odbywania służby wojskowej od dnia 29 października 1975 r. do dnia 17 października 1977 r., **czyli 1 rok 11 miesięcy i 18 dni.**

Odnosząc się do pracy wnioskodawcy we (...) Spółdzielni Pracy im. (...), faktem przemawiającym za uznaniem jej za pracę w warunkach szczególnych są dokumenty znajdujące się w aktach osobowych z ww. zakładu, zeznania świadków i samego wnioskodawcy.

W okresie od dnia 3 sierpnia 1984 r. do dnia 27 stycznia 1986 r. K. P. był zatrudniony i pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni Pracy im. (...) jako tkacz chałupnik, a od dnia 27 stycznia 1986 r. do dnia 14 lutego 1990 r. jako mistrz tkacki. Wskazane w umowie stanowisko tkacza chałupnika zostało tak określone jedynie z tego powodu, że wnioskodawca przyszedł do zakładu pracy z własnymi maszynami tkackimi. Powyższe nie wpływało jednak na wykonywany przez niego rodzaj, czas i miejsce pracy. Pracował na hali, na krosnach, jak wszyscy inni tkacze. Przyjętym zwyczajem było, że osoby które przychodziły do pracy z własnymi maszynami miały wpisane w umowie stanowisko tkacza chałupnika, pomimo rzeczywistej pracy w charakterze tkacza na hali.

Z kolei mistrzowie tkaczy, organizowali pracę tkaczy, których mieli pod sobą, mieli swoje kantorki, ale nie było w nich nawet żadnego biurka. Mogli tam jedynie przechowywać sprzęt do pracy, czy zjeść śniadanie. K. P. nie spędzał czasu w kantorku – cały czas pracował na hali. Mistrzowie mieli wręcz obowiązek stałej pracy na hali, gdyż byli tzw. mistrzami pracującymi. Na hali było około 60 maszyn, warunki pracy były uciążliwe – było dużo kurzu i hałasu. Ubezpieczony miał pod sobą 4 tkaczy.

Powyższa praca była pracą w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym stanie faktycznym, praca skarżącego we (...) Spółdzielni Pracy im. (...) w pełnym wymiarze czasu pracy, była pracą w szczególnych warunkach wskazaną w treści wykazu A w poz. 4 działu VII (prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych). Pomocnicze znaczenie w tym zakresie stanowi wykaz zawarty w załączniku do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Stanowisko to wymienione zostało w Wykazie A, Dziale VII, poz. 4, pkt 7 – tkacz.

Z kolei pełnione przez wnioskodawcę stanowisko mistrza tkackiego należy identyfikować z wykonywaniem kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (Wykaz A, Dział XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku).

Podkreślenia wymaga, że wnioskodawca stale przebywał na stanowiskach, gdzie wykonywana była praca w warunkach szczególnych i sam też taką pracę wykonywał. W konsekwencji okres pełnienia przez skarżącego funkcji mistrza winien być zaliczony do stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych, jako kompilacja wykonywania czynności tkacza I wymienionych w Wykazie A, Dział XIV poz. 24 i poz. 25 załącznika do rozporządzenia, podczas świadczenia, których występowało bezpośrednie narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia.

Tym samym należy zaliczyć skarżącemu do pracy w warunkach szczególnych cały okres zatrudnienia we (...) Spółdzielni Pracy im. (...) jako tkacz i mistrz tj. od dnia 3 sierpnia 1984 r. do 14 lutego 1990 roku, czyli **5 lat 6 miesięcy i 11 dni.**

Nawet przy przyjęciu tezy organu rentowego, że brak jest możliwości zaliczenia do takiej pracy okresu formalnego zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku tkacza chałupnika do dnia 26 stycznia 1986 r., to zaliczeniu niewątpliwie będzie podlegał okres pracy K. P. od dnia 27 stycznia 1986 r. do dnia 14 lutego 1990 r. jako mistrz tkacki, **czyli 4 lata i 23 dni.**

Biorąc pod uwagę, że organ rentowy uwzględnił do pracy w warunkach szczególnych 10 lat 2 miesiące i 4 dni, do którego to okresu należy doliczyć okres służby wojskowej 1 rok 11 miesięcy i 18 dni, nawet zaliczenie jedynie okresu

zatrudnienia w Spółdzielni na stanowisku mistrza tkackiego w wymiarze 4 lata i 23 dni, przekracza wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

A zatem w ocenie Sądu, w niniejszej sprawie wnioskodawca w sposób niewątpliwy wykazał przed Sądem, że przepracował 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wnioskodawca spełnia także wszystkie pozostałe wymagane przepisami prawa przesłanki, zarówno w zakresie stażu pracy oraz nie bycia członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego jak i wieku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca złożył wniosek w dniu 5 maja 2016 r., uzyskał wymagany wiek w dniu 13 maja 2016 r., zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 13 maja 2016 r.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy rozstrzygnął w punkcie 2. wyroku stosownie do wyników postępowania i na podstawie art. 98 k.p.c. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz wnioskodawcy kwotę 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika procesowego skarżącego Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do spraw wszczętych przed dniem 27 października 2016 r.) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie. (Dz. U. z 2015 roku , poz.1800), mając na uwadze, że zgodnie z § 2 obowiązującego od dnia 27 października 2016 r. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2016.1668) do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu.

A.L. – wykorzystane częściowo